

Spis Treści :

Wstęp 9

Rozdział 1

Rola aktywności poznawczej w kształtowaniu umiejętności czytania i pisania 11

- 1.1. Przetwarzanie informacji i ich związek z poznaniem i działaniem 11
- 1.2. Paradygmat podwójnego kodowania 21
- 1.3. Paradygmat pojedynczego kodu 23
- 1.4. Reprezentacje (struktury) poznawcze i ich taksonomie 25
 - 1.4.1. Struktury obrazowe 32
 - 1.4.2. Struktury werbalne 35
 - 1.4.3. Struktury mentalne 36
- 1.5. Konstruktywizm jako idea poznawczego rozwoju człowieka 40

Rozdział 2

Problematyka trudności w uczeniu się 49

- 2.1. Ustalenia definicyjne określeń: „trudności w uczeniu się”, „niepowodzenia szkolne” a „opóźnienia w nauce” 49
- 2.2. Wielość orientacji etiologicznych odnośnie do trudności w uczeniu się w świetle nauki 59
- 2.3. Kryteria klasyfikacyjne trudności w uczeniu się i niepowodzeń szkolnych 67
- 2.4. Przyczyny trudności w uczeniu się 72
- 2.5. Czynniki pedagogiczne jako źródło ograniczeń edukacyjnych 78
- 2.6. Rozpoznawanie i symptomatologia niepowodzeń dydaktycznych 85

Rozdział 3

Psychofizjologiczne aspekty dysleksji 111

- 3.1. Czytanie i pisanie jako umiejętności człowieka 111
- 3.2. Psychofizjologiczne podstawy czytania i pisania 125
- 3.3. Dziecko z dysleksją w różnych sytuacjach 150
 - 3.3.1. W szkole 150
 - 3.3.2. W rodzinie 155
 - 3.3.3. W społeczeństwie 158

Rozdział 4

Podstawy teoretyczne zastosowanej metody nauczania liter 161

- 4.1. Specyfika uczenia się małych dzieci 161
- 4.2. Wartość dydaktyczna różnych metod uczenia się 166
- 4.3. Indywidualne style uczenia się i dobór form pracy 169
- 4.4. Style nauczania i możliwości ich modyfikacji 172
- 4.5. Wyznaczniki przyjętej metody 176

Rozdział 5

Teoretyczne założenia badań własnych 183

- 5.1. Pedagogiczny i społeczny sens badań nad dysleksją 183
 - 5.1.1. Osobowościowy aspekt dysleksji 183
 - 5.1.2. Społeczny aspekt dysleksji 185
- 5.2. Przedmiot badań eksperymentalnych 188
- 5.3. Problemy i hipotezy badawcze. Zmienne i wskaźniki 195
- 5.4. Metody weryfikacji hipotez 203

Rozdział 6

Badania dotyczące efektywności zastosowania metody werbalnego i obrazowego nauczania liter 207

- 6.1. Sytuacja dziecka jako ucznia w klasie pierwszej – analiza danych empirycznych 207
 - 6.1.1. Stan umiejętności czytania i ryzyka dysleksji wszystkich badanych dzieci rozpoczynających naukę w szkołach podstawowych w Brzegu (liczba badanych – 280 uczniów) 209
 - 6.1.2. Klasy pierwsze PSP nr 1 w Brzegu – badania wstępne i kontrolne (grupa eksperymentalna – EI i EII) 212
 - 6.1.3. Klasy pierwsze PSP nr 6 w Brzegu – badania wstępne i kontrolne (grupa kontrolna – KI i KII) 217
 - 6.1.4. Analiza porównawcza wyników eksperymentu między grupą E (grupa eksperymentalna) a grupą K (grupa kontrolna) 221
 - 6.1.5. Analiza wyników grupy eksperymentalnej ER (grupa eksperymentalna ze stwierdzonym ryzykiem dysleksji w stopniu umiarkowanym i wysokim) 227
 - 6.1.6. Analiza wyników grupy kontrolnej KR (grupa kontrolna ze stwierdzonym ryzykiem dysleksji w stopniu umiarkowanym i wysokim) 232
 - 6.1.7. Analiza wyników grupy eksperymentalnej EN (grupa

eksperymentalna bez stwierdzonego ryzyka dysleksji i z pograniczem ryzyka) 236

6.1.8. Analiza wyników grupy kontrolnej KN (grupa kontrolna bez stwierdzonego ryzyka dysleksji i z pograniczem ryzyka) 239

6.1.9. Analiza porównawcza wyników eksperymentu między grupą ER (grupa eksperymentalna ze stwierdzonym ryzykiem dysleksji w stopniu umiarkowanym

i wysokim) i KR (grupa kontrolna ze stwierdzonym ryzykiem dysleksji w stopniu umiarkowanym i wysokim) 242

6.1.10. Analiza porównawcza wyników eksperymentu między grupą EN (grupa eksperymentalna bez stwierdzonego ryzyka dysleksji lub z pograniczem ryzyka) i KN (grupa kontrolna bez stwierdzonego ryzyka dysleksji lub z pograniczem ryzyka) 247

6.2. Sytuacja dziecka w klasie zerowej – analiza danych empirycznych 253

6.2.1. Analiza badań wstępnych i porównawczych klasy eksperymentalnej zerowej – gr. EOI > gr. EOII 253

6.2.2. Analiza badań wstępnych i porównawczych klasy kontrolnej zerowej – gr. KOI > gr. KOII 258

6.2.3. Analiza porównawcza badań klasy zerowej eksperymentalnej i kontrolnej – gr. EO > gr. KO 262

Rozdział 7

Uwarunkowania nauki pisanie i czytania 269

7.1. Znaczenie środowiska rodzinnego 269

7.2. Znaczenie środowiska nauczycielskiego 286

Rozdział 8

Podsumowanie wyników empirycznych jako ogólna ocena skuteczności metody werbalnego i obrazowego nauczania liter 295

Literatura 305

Aneks 319

Spis tabel, wykresów i schematów 329